

DB-BESLUIT

Aan	: Dagelijks Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 2 maart 2022
Auteur	: Caroline van den Tempel (Concerncontroller)
Onderwerp	: Gemotiveerde reactie op standpunten Kadernota 2023
Agendapunt	: 3.b.
Bijlage(n)	: Zienswijzen deelnemers
Portefeuille	: P&C-cyclus (de heer Theo Groot)

Aanleiding

Op 9 maart 2022 bespreekt het AB de beleidsmatige en financiële kaders voor de begroting 2023. Door de OD NHN zijn deze verwoord in de kadernota 2023 welke het startsein is voor de samenstelling van de ontwerpbegroting.

Financieel volgt de OD NHN de kaders uit de financiële uitgangspunten die gelden voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (FUGR).

Het Dagelijks Bestuur geeft via dit Besluit haar reactie op de ingediende Zienswijzen van haar 17 eigenaren en de daarbij gestelde vragen. Naar aanleiding van de Zienswijzen heeft het Dagelijks Bestuur besloten de Kadernota 2023 als beleidsarm te oormerken en deze als zodanig te vertalen in de Begroting voor 2023. De ontwerpbegroting 2023 wordt op 13 juli 2022 vastgesteld in het Algemeen Bestuur.

In de Kadernota 2023 staan de kaders aangegeven van het werkveld van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Hierin is concreet aandacht gevraagd voor een in het voorjaar van 2022 uit te voeren diepere analyse op de ontwikkeling van het aantal Wob-verzoeken, en een evaluatie van de pilot met Omgevingsadviseurs. Naar aanleiding van de resultaten van deze twee onderzoeken volgt mogelijk in de loop van het jaar nog een voorstel voor een begrotingswijziging voor 2023.

Daarnaast is een tweetal P.M.-posten in de Kadernota opgenomen in verband met de onderwerpen stikstof en een (externe) inschatting van stijgende kosten als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor deze onderwerpen zijn geen concrete bedragen genoemd, omdat deze voor de ODNHN nog niet te geven zijn. Echter, om transparant te zijn, en omdat dit de bedrijfsvoering raakt en niet in de reguliere financiering is op te vangen, heeft het Dagelijks Bestuur gemeend deze posten wel op te geven in de Kadernota.

Met betrekking tot Stikstof is de ODNHN voor verdere concretisering in gesprek met de opdrachtgever, de Provincie Noord-Holland. De implementatie van de Omgevingswet is ondertussen uitgesteld tot 1 januari 2023. De ODNHN bereidt zich intern voor op de per 1 juli 2022 gestelde (minimale) eisen, zoals geformuleerd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Besluitvorming door het Rijk over taakverschuivingen (o.a. Bodemtaken) laat nog op zich wachten, het inregelen van de multidisciplinaire, integrale samenwerking zal nog jaren vergen en ook andere onzekerheden rond de structurele effecten zijn nog niet weggenomen. Daarmee is ook op dit moment nog geen inschatting te geven van de structurele financiële effecten van de implementatie Omgevingswet.

Los van de Stikstofkwestie en de introductie van de Omgevingswet, wordt de maatschappelijke aandacht voor de fysieke leefomgeving alleen maar groter. De bestuurlijke ambities bewegen daarin mee, zowel landelijk, regionaal als lokaal. Daarmee is de wereld van de omgevingsdiensten in ontwikkeling. Het werkveld van deze diensten lijkt breder te worden en verdiept zich. Deze ontwikkeling kan ook gevolgen hebben voor de OD NHN en gaat volgens het DB leiden tot nieuwe vragen en verwachtingen van de deelnemende partijen. We zullen in de komende tijd met elkaar het gesprek aan moeten gaan over die ontwikkelingen. Het DB spreekt de zorg uit dat als die trend zich doorzet ook in onze regio, de huidige financiële ruimte voor de OD onvoldoende zal zijn om daar tijdig op te anticiperen en te investeren.

Onderwerpen kadernota met gemotiveerde reactie DB OD NHN

Indexatie

Conform de geldende financiële uitgangspunten voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (FUGR) wordt de gewogen indexatie bepaald op 2,3%.

- De **Provincie Noord-Holland** en de gemeenten **Drechterland, Enkhuizen, Hoorn** en **Stede Broec** hebben een positieve zienswijze ingediend.
- De gemeente **Koggenland** heeft een negatieve zienswijze ingediend.

Reactie DB OD NHN:

De voorgestelde loon- en prijsindexatie van 2,3% zal verwerkt worden in de begroting 2023.

Omgevingsadviseur

In 2021 is de OD NHN een pilot gestart met twee Omgevingsadviseurs. Deze worden ingezet bij beleidsondersteunende taken voor de kerninstrumenten: omgevingsvisie, - plan en programma. Vanuit de pilot is gebleken dat bij opdrachtgevers meer behoefte bestaat aan inhoudelijke onderbouwing op strategisch niveau. De evaluatie van de pilot vindt in de eerste helft van 2022 plaats. Concreet betekent dit dat deze ontwikkeling leidt tot meer structurele ondersteuning aan onze opdrachtgevers. De OD NHN zoekt naar manieren om klaar te staan voor deze aanvullende vragen, maar tegelijkertijd vraagt dit ook om een (voor)investering in verband met werving en opleiding. Ook dit is onderdeel in het kader van monitoring na de pilot en tijdens de transitieperiode. In deze kadernota is de optie van structurele middelen opgenomen, omdat de BBV voorschrijft dat structurele kosten gedekt moeten worden door structurele inkomsten. Er zou ook gekozen kunnen worden voor de toekenning van incidentele middelen voor het jaar 2023. Bij deze laatste optie is het alleen mogelijk om extern in te huren. Het is echter nog onduidelijk of deze inhuur in de huidige markt te verkrijgen is.

- De **Provincie Noord-Holland** en de gemeenten **Alkmaar, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik** en **Stede Broec** hebben een negatieve zienswijze ingediend.
- De gemeenten **Bergen, Castricum** en **Heiloo** hebben een negatieve zienswijze ingediend (of woorden met gelijke strekking) met o.a. de volgende opmerkingen:
  - De uitbreiding van formatie vanwege Omgevingswet met 3 FTE dient geheel binnen de bestaande begroting te worden gerealiseerd.

Reactie DB OD NHN:

Uit de bovenstaande reacties blijkt dat de OD de urgentie nog niet voldoende duidelijk heeft weten te maken. De voorgestelde structurele financiering van 3 omgevingsadviseurs zal niet worden verwerkt in de begroting 2023. Zoals aangekondigd vindt in de eerste helft van 2022 een evaluatie plaats over de rol/ functie op de momenteel werkzame Omgevingsadviseurs.

Wob-verzoeken

De afgelopen tweeënehalf jaar is een significante toename te zien van het aantal verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Daarnaast is een toename te zien als het gaat om het aantal grotere Wob-verzoeken. Als gevolg hiervan is de gemiddelde tijdsbesteding per Wob-verzoek beduidend toegenomen. Het aantal items dat een Wob-verzoek behelst beslaat honderd tot meer dan duizend documenten. Bovendien zijn de verzoeken in toenemende mate maatschappelijk en daarmee ook bestuurlijk gevoelig en dat betekent ook veel journalistieke aandacht. De OD NHN kan niet meer garanderen dat de Wob-verzoeken binnen de wettelijke termijn van twee weken deskundig kunnen worden afgehandeld. Wob-verzoeken hebben impact op de volle breedte van de organisatie. In de eerste helft van 2022 zal deze impact op de OD NHN cijfermatig in kaart worden gebracht.

Daarnaast is het wetsvoorstel omtrent de Wet Open Overheid (Woo) inmiddels aangenomen door de Eerste Kamer. Deze wet treedt naar verwachting in werking op 1 juni 2022. De Woo geeft iedereen het wettelijk recht op toegang tot publieke informatie en verplicht de overheid tot actieve transparantie. De Woo introduceert nog een aantal andere maatregelen om de openbaarheid van de overheid te vergroten. Zo dient elke overheidsorganisatie een contactfunctionaris te hebben die als taak heeft mensen te ondersteunen bij hun vragen over informatie, en het zoeken en vinden van de juiste informatie.

- De gemeenten **Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Hoorn, Heiloo, Koggenland, Medemblik** hebben een negatieve zienswijze ingediend.
- De gemeenten **Drechterland, Enkhuizen** en **Stede Broec** hebben een positieve zienswijze ingediend onder de voorwaarde dat de OD NHN de consequenties en de oplossingsrichtingen van het niet meer kunnen voldoen aan de wettelijke termijnen duidelijk in beeld brengt. Bij het genereren van cijfermatige inzichten dienen niet alleen het aantal verzoeken in beeld te worden gebracht, maar ook het aantal (betaalde) dwangsommen en de hoeveel ontvangen in gebreke stellingen. In de oplossingsfeer moeten meer scenario's met prioritering worden afgewogen.
- De gemeenten **Hollands Kroon en Texel** hebben de volgende opmerkingen gemaakt:
  - Er wordt gesproken over een wettelijke termijn van twee weken. Is deze termijn daadwerkelijk twee weken, en zo niet, hoe veel langer gaat het dan maximaal duren voor de OD om op een Wob-verzoek te reageren?
  - Hoe is het bedrag van €150.000 opgebouwd?

Reactie DB OD NHN:

Uit de bovenstaande reacties blijkt dat de OD de urgentie nog niet voldoende duidelijk heeft weten te maken. De voorgestelde financiering hiervoor zal niet worden verwerkt in de begroting 2023. Zoals aangekondigd vindt in het voorjaar van 2022 een analyse plaats op de ontwikkeling van het aantal Wob-verzoeken.

De wettelijke termijn zal blijven bestaan. Onze medewerkers zullen hier voorrang aan moeten geven, zodat in hun overige werkzaamheden vertraging kan optreden.

Overige standpunten:

- De gemeenten **Bergen, Castricum, Dijk en Waard** en **Heiloo** hebben een zienswijze ingediend (of woorden van gelijke strekking) met de volgende opmerkingen:
  - Maak inzichtelijk wat het bedrag van het weerstandvermogen momenteel is.

Reactie DB OD NHN:

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve niet groter mag zijn dan 2,5% van de

lasten. Op 31-12-2021 is de stand van de algemene reserve c.q. het weerstandsvermogen €339.481. Net als voorgaande jaren staat het weerstandsvermogen in de jaarrekening en in de begroting. Tussentijdse wijzigingen kunnen uitsluitend plaatsvinden via een begrotingswijziging.

- De gemeenten **Hollands Kroon en Texel** hebben de volgende opmerkingen gemaakt:
  - a. Extra taken omgevingswet: de inwerkingtreding van de Omgevingswet maakt de gemeenten het bevoegd gezag over de bodem. Dit brengt een potentieel financieel risico met zich mee, graag een toelichting op dit risico en welke bedragen de gemeenten moeten reserveren op hun begroting.
  - b. Energie(besparingsakkoord): wat zijn de personele kosten van het klimaatakkoord en het energiebesparingsakkoord voor de OD NHN?
  - c. Verwachtingen ten aanzien van 2023 – 2026: de verwachting is dat tussen 2023 en 2026 de vraag naar data een vlucht gaat nemen, graag een toelichting op deze verwachting.
  - d. Omgevingsadviseurs: Voordat er structurele middelen voor de omgevingsadviseurs wordt opgenomen graag een toelichting op de evaluatie en hoe verhoudt de € 300.000 (3fte) voor de omgevingsadviseurs zich tot de huidige inzet van de omgevingsadviseurs.

Reactie DB OD NHN:

- a. Zodra hier over informatie beschikbaar is zal u hiervan op de hoogte worden gesteld.
- b. Momenteel is nog niet te overzien wat de personele- / en inhuurkosten zijn van het Klimaatakkoord en het Energiebesparingsakkoord;
- c. Zowel op deelnemersniveau, als op Europees-, landelijk- en op regionaal niveau vinden in toenemende mate uitvragen op data plaats. De ODNHN heeft veel data tot haar beschikking die momenteel onbenut blijft en potentieel waarde heeft voor onze deelnemers. In het najaar van 2021 zijn enkele pilots voorgesteld met daarin enkele voorstellen die het mogelijk maken om samen met deelnemers het gebruik, maar ook het combineren van, in- en externe data nader uit te werken. Daarnaast is in de wereld van de omgevingsdiensten data in toenemende mate onderdeel van de bedrijfsvoering. Om al deze redenen is in het najaar van 2021 een niet-gehonoreerde Begrotingswijziging voorgelegd;
- d. De evaluatie van de huidige omgevingsadviseurs vindt in de eerste helft van 2022 plaats.

De provincie Noord-Holland heeft een zienswijze ingediend met de volgende opmerking:

- Rapport financiële impact Omgevingswet (PM): Omgevingsdienst NL heeft begin 2021 door Seinstra en Partners een onderzoek laten uitvoeren naar de financiële effecten van de Omgevingswet. Omgevingsdienst NL verwacht een toename in de structurele kosten. Wat zijn de financiële gevolgen van de Omgevingswet voor de provincie en de andere deelnemers als de Omgevingswet volgens planning op 1 juli 2022 in werking treedt.

Reactie DB OD NHN:

Op het moment van opstellen van deze reactie op de zienswijzen is hier nog geen actuele informatie over beschikbaar. Inmiddels is de Omgevingswet uitgesteld tot 1 januari 2023.

Van de overige deelnemers zijn geen tijdig ingediende zienswijzen op de kadernota 2023 ontvangen.

Bijlagen

1. Ontvangen brieven van de genoemde deelnemers.

Het Dagelijks Bestuur wordt voorgesteld om:

1. Kennis te nemen van de ingebrachte standpunten op de kadernota 2023;
2. De gemotiveerde reactie – zoals hierboven beschreven – vast te stellen;
3. Deze gemotiveerde reactie ter informatie aan het AB van 2 maart 2022 voor te leggen en
4. Deze als onderdeel (van de voorbereiding) van de ontwerpbegroting 2023 te verwerken.

Besluit Dagelijks Bestuur d.d. 2 maart 2022 : Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

M.C. Uitdehaag

De secretaris,

Q.M. Foppe